

Óli Jacobsen

Evald Johannesen: VAR VIÐ TIL AT FÁA TROLARAR TIL LANDIÐ

Evald hefur verið virkin at útvega skip til Fuglafjarðar. Men hævudsvirkið var sum smiðjumaður

2. partur

Fyrsti partur endaði við, at Evald í 1946 var við fyrsta skipinum, sum var á saltfiskaveiðu eftir kríggið. Í hesum parti skulu fyrst verða tiknar fram tvær skipahendingar frá barnaárunum hjá Evaldi.

Nýbygt skip til Fuglafjarðar

Í Fuglafirði hava verið veruligir framburðsmenn. Í 1937 kom eitt nýbygt skip til Fuglafjarðar, tað var Kyrjasteinur. Hetta minnst eg væl, var 9 ára gamal tá. Tað var ein stórir dagur í bygdini, har tað var vanligt við gomlum skipum eins og aðra staðni. Tað var Jákup Haraldsen, ein av fremstu vinulívsmönnum í bygdini, sum læt hetta skip byggja í Danmark, sum í nógv ár var eitt prýði fyri bygdina.

Um summarið fóru teir við snerpunót undir Íslandi. Moturin var 120 hestar, og bleiv árið eftir býttur um við ein, sum var 180 hestar. Hetta var óført í mun til teir vanligu motorarnar tá á døgum.

Kreftir í Fuglafirði hava arbeitt við at varðveita skipið sum eitt minni um gamla tíð. Nú stendur skrokkurin á landi í Fuglafirði, og tað kann eisini vera eitt minni í tí.

Týskt skúlskip í Fuglafirði

Á sumri 1938 var eitt týskt skúlskip á Fuglafirði. Tað kallaðast Horst Wessel.

Tað mundi ikki vera sørt av politikki uppi, tí Horst Wessel var ein nasistisk hetja og blóðvitni, sum varð myrður 23 ára gamal. Hann var leiðari hjá "stormtroppunum" hjá Hitler, so hann hefur neyvan verið av Guds bestu børnum.

Horst Wessel sangurin var ein tjóðsangur hjá nasistunum. Tað lá tiskil ein höttandi boðskapur í hesum navni.

Men stórsligið var skipið. Støddin var 2.000 tons. Tað hevði 20 segl, sum fóru 2.000 fermetrar til víddar. Manningin var 70. Umborð fóru 200 næmingar, sum fóru kallaðir Marine Hitler Jugend, sum eisini gevur ábending um politikkin í Týsklandi.

Næmingarnir fóru nógv í landi, og teir fóru ógvuliga virknir. Teir fóru rennandi niðan á Borgina og aðra staðni við.

Fuglfirðingar fóru eisini umborð við báti og vitjaðu, og blíðskapurin var stórir.

Teir fóru eisini á Tvøroyri, har nógv varð gjørt burtur úr vitjanini. Hildið var aftaná á Tvøroyri, tá ið týska muran kom undan kavi, at hesin áhugin fyri at ganga í fjøllunum veruliga var njósning, um tað skuldi bliva brúk fyri hesi vitan seinni.

Í 1939 fóru teir aftur á Fuglafirði, men tá hildu teir lágan profil, og bara fáir fóru í landi. Afta á kríggið fekk USA skipið sum krígsendurgjald.

Trolaratíðin

Aftaná kríggið var tað, at føroyingar fóru at keypa gamlar koltrolarar fyri tey mongu skip, sum fóru farin undir krígnum. Tað gingu bara nøkur fá ár, so fóru teir flestu farnir á húsagang. Har fóru nógvir pengar hjá føroyingum, eisini ikki sørt hjá mær.

Eg var í 1946 við at keypa Vitan, sum var ein av hesum trolarum. Hann var keyptur úr Íslandi. Hann var ikki nakar ársungi, bygdur í 1912 í Onglandi. Keypari var p/f Atlantis, og Sigurd Simonsen var stjóri.

Sigurd var annars ein pressari. Í 1940 læt hann byggja Vón, sum var fyrsta skip, sum er bygt í Føroyum í nýggjari tíð.

Sigurd førði Vitan árin 1947, 1948 og 1949.

Tummas á Tanganum var maskinmaður og Johannes Hofgaard, versonur Gordon Midjord, var 2. meistari.

Fyrsta túrin á heysti í 1946 fiskaði Vitan á Halanum undir Íslandi. Ein íslendingur, Jóan, var skipari. Hetta var, áðrenn keypið var ordiliga klárt.

Tað var mangan ótýdligt at royna um hesar leiðir um heystið og veturin. Kom hann av landnyrðingi, so varð leitað inn undir land at kroka. Tríggjar ferðir sigldu vit inn undir land undan veðrinum, og ta einu ferðina var so nógvur krap í sjónum, at fuglurin gekk eftir hesari krapakenda vatnskorpu. Hetta hefur sæð lógið út. Kom

Vitin, trolarin, har Evald var við

hann við vindi av norði og ilsku í sjónum, kundi trolarin avísast eftir stuttari løtu. Tað eru nógvir daprar søgur um hetta, og tí ráddi um at fara inn undir land skjótast gjørligt.

Eina ferð rópti skiparin trolað inn, eftir at tað var farið frá borði. Hann var komin av landnyrðingi, sum var ringasta ætt. Her ráddi um at vera varin og gera skjótt av.

Vit seldu niðri og komu aftur til jólar. Fóru so eystureftir í norskan sjógv. Har

fóru vit tveir túrar við Lofoten. Vit skiftu skrávu, tá ið vit komu til Harstad. Hana høvdu vit við, hon var við í keypinum. Hetta var í 1947. Tá ið vit fóru avstað aftur við Vitanum ein saltfiskatúr um várið til Íslands, var landnyrðingur eystan við sama lag og stórkavi eystanfyri.

Vit fóru til Havnar at taka salt. Tað fleyt inn á dekkið, tá ið vit fóru avstað, so tungur var hann. Vit fóru norður gjøgnum Vestmannasund. Tá vit fóru

MEKA, smiðjan, har Evald var ein álitismaður